Інформаційна картка
учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2025»
у номінації «Трудове навчання/Технології»

Прізвище, ім’я, по батькові	Батенко Андрій Миколайович
Посада	Вчитель трудового навчання
Місце роботи	Помічнянський ліцей «Універсум» Помічнянської міської ради Кіровоградської області 27030, Кіровоградська область, Новоукраїнський район, м. Помічна, вул. Небесної Сотні, 211
Освіта	КДПУ ім. В.Винниченка, 2006 року
Самоосвіта	Курси підвищення кваліфікації за освітньою програмою учителів трудового навчання (2024 рік, КОІППО ім. В. Сухомлинського). Вебінар на платформі EdEra «Робота вчителів з дітьми з особливими освітніми потребами».
Педагогічний стаж	18 років
Кваліфікаційна категорія	Вища категорія
Педагогічне звання	
Науковий ступінь	
Посилання на відеорезюме	https://drive.google.com/file/d/1PxOKv5JJ_RlkPi_aROB8Um9M6E3f-IOY/view?usp=sharing

Педагогічна ідея

Людина розвивається духовно й фізично тільки в праці. Без праці вона деградує. Будь-які спроби уникнути продуктивної праці призводять до негараздів і для особистості, і для суспільства. У процесі фізичної праці в учнів розвивається мускулатура різних частин тіла, координація і точність рухів, зграбність, сила, витривалість. Праця сприяє їх розумовому розвиткові. Діти, зайняті різними видами праці, кмітливіші, винахідливіші, вони стикаються з різними знаряддями праці, матеріалами, дізнаються, про їх призначення, збагачують свій словниковий запас.

Трудове навчання – предмет державного компонента змісту освіти, який включає відомості з основ техніки, технології, економіки і організації сучасного виробництва. Воно має відповідати вимогам життя, запитань. З погляду теорії діяльності особливістю трудового є тісне поєднання навчання з продуктивною працею. Усі знання, які здобувають учні, відразу ж знаходять застосування, а вся практична діяльність є суспільно корисною. Навчання, під час якого теорія пов’язується з продуктивною працею, має якісно іншу загальноосвітню і виховну цінність. При значній економії часу і зусиль, крім самого оволодіння знаннями і вміннями, такий зв’язок забезпечує розширення і закріплення значення для потреб людини. Іншою особливістю практичної діяльності

школярів у трудовому навчанні є продуктивний, а не тренувальний характер. Це позитивно впливає на мотиваційну основу навчання, дає змогу залучити до активної діяльності всіх без винятку учнів. Слід враховувати, що пізнавально–практична діяльність учнів у трудовому навчанні грунтується на тісному зв'язку з основами наук. Це сприяє розвитку інтересу дітей до вивчення інших шкільних предметів, а значить, і вирішення загальноосвітніх завдань школи. Важливу роль у здійсненні таких загальноосвітніх завдань, як розумовий і фізичний розвиток, моральне та естетичне виховання учнів, формування їхнього світогляду в цілому. Це досягається завдяки специфічним особливостям змісту трудового навчання.

Актуальність теми: «Розвиток творчих здібностей учнів на уроках трудового навчання за допомогою спеціальних вправ та творчих завдань» обумовлюється найважливішою вимогою сучасного суспільства до школи — конкурентноспроможність випускника, якого б вирізняли самостійність, критичність і творчість мислення. Розвиток творчих здібностей учнів відкриває нові можливості для реалізації потреб особистості в розвитку творчого потенціалу, сприяє формуванню ключових компетентностей, стимулює учнів до активної участі в різноманітних конкурсах та проєктах.

Педагогічна ідея: це навчити учнів мислити та створити відповідні умови для реалізації творчих можливостей. Діти завжди повинні знаходитися в пошуку, кожного разу відкриваючи для себе щось нове. У творчій обстановці завжди народжуються нові ідеї, задуми, виникає атмосфера співпраці, яка у свою чергу народжує смак до творчості, робить його привабливим для усіх. На мою думку використання творчих завдань та спеціальних вправ дозволяє досягти цієї ідеї.

Мета: формування технологічно грамотної особистості, підготовленої до життя і активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства.

Традиційною є для школи виставка декоративно-ужиткового мистецтва «Місто майстрів», на якій учні представляють найрізноманітніші вироби. Кращі роботи беруть участь у міських виставках і конкурсах.

В подальшому, у процесі технічної творчості створюю спеціальну обстановку навчання, що викликає інтерес та прагнення учнів удосконалювати свою діяльність. Позитивні, емоціональні реакції морального або естетичного характеру благотворно впливають на хід та результати навчального процесу. Значимість у розв'язанні завдань творчого розвитку особистості передбачає і комплексний підхід до вирішення проблеми реалізації навчальних, розвиваючих та виховних цілей. Для розвитку творчих здібностей, уяви і фантазії учнів підбираю цікаві і зрозумілі для них теми для творчості.

Завдання з технічним змістом, які найчастіше використовую на уроках трудового навчання, поділяють на такі основні типи:

• графічні — на читання зображення, на складання зображення, на доопрацювання зображення;

• технологічні — на вибір раціональної технології виготовлення виробу, на поліпшення технологічного процесу, на пояснення технологічного процесу, на

вибір заготовки; на вибір раціонального способу підготовки заготовки, на вибір інструментів та пристроїв; на контроль технологічного процесу;
• конструкторські — на розробку конструкції, на вдосконалення конструкції, на пояснення конструкції, на внесення змін у конструкцію;
• розрахункові — на визначення розмірів, на знаходження параметрів технологічних процесів;
• контрольно-тренувальні — на знання термінології, на знання будови технічних об'єктів, на перевірку засвоєння учнями основ програмового матеріалу, на знання призначення інструментів та пристроїв. Плідними виявились у моїй роботі такі види діяльності : інтелектуальні , дидактичні ігри; диференційне навчання ; інтегровані завдання, уроки ; інтерактивні методи, а саме: "Мозковий штурм" (робота в групах або фронтально зі всім класом).

При виборі форм та методів роботи з учнями на уроці особливу увагу звертаю на застосування засобів, що активізують самого учня: ділові, рольові ігри, аналіз конкретних виробничих ситуацій, проблемний виклад матеріалу та інші. Використовуючи ділові, рольові та інші ігри як засіб розвитку творчої активності учнів, вирішую ряд завдань:
− цілеспрямовано знайомить школярів із змістом професії;
− розкриває учням специфіку професійної діяльності;
− розвиває вміння співвіднести свої інтереси і здібності з вимогами професії;
− досягає відповідності навчальних та пізнавальних інтересів з професійними;
− формує активну позицію школярів в оволодінні професією, виховує потребу реалізувати свої інтереси в діяльності.

Методичні прийоми, які впливають на формування мотивації при використанні активних методів навчання: «Здивування» – початкова фаза розвитку пізнавального інтересу (Чи знаєте ви , що ….)., «Фантастична добавка» – доповнюється реальна ситуація елементами фантастики, «Відстрочена загадка» – загадка відгадується під час роботи над новим матеріалом, «Джерело інформації» – використовуються друковані видання, де розміщена інформація щодо теми уроку, « Мозковий штурм» – колективна творча робота в розв'язанні певної складної проблеми. Методичні прийоми, які використовую при вивченні нового матеріалу у ході пояснення нового матеріалу учні не конспектують, а записують питання, що виникають, виписують всі нові поняття, у процесі пояснення пропоную скласти опорний конспект, потім через декілька хвилин задаю цікаві задачі або завдання на розуміння, пояснення та застосування отриманих знань, до пояснення учні списують з дошки таблицю, яку вони повинні заповнити в процесі пояснення.

Методичні прийоми, які використовую для закріплення вивченого матеріалу та перевірки домашнього завдання -«Вірю – не вірю». Кожне питання починається словами «Чи знаєте ви, що?», «Так – ні». Загадую, наприклад, назву предмета, учні намагаються знайти відповідь, ставлячи питання. На ці питання відповідаю тільки «так» чи «ні». «Бліц опитування по ланцюжку» - учень ставить коротке запитання другому, другий – третьому і т.д. «Знайди помилку» – прошу знайти у запропонованому тексті помилку. «Сніжна грудка» – пропоную учневі назвати слово, яке стосується теми уроку, наступного учня

скласти речення із цим словом, третього учня придумати питання до попереднього речення, четвертого – дати відповідь на нього.

Застосовую на заняттях трудового навчання художньо-конструкторські задачі. Художнє конструювання відіграє важливу роль у розвитку творчих здібностей. Предмети, явища навколишнього середовища викликають у людини певні відчуття, через певні рецептори, зокрема зорові, слухові та інші. Під час розв'язування задач розвивається уява, просторове мислення, образотворчі навички, відчуття гармонії, гарного смаку та інші, які є необхідними для загального розвитку творчої особистості. Проводити заняття, на яких учні виготовляють різні вироби з природних матеріалів. Вважається, що природний матеріал активізує уяву учнів, змушує їх переживати естетичні переживання, викликає потребу в творчому збагаченні. Для більш широкого використання творчого потенціалу учнів, пропоную на уроках трудового навчання придумувати і виготовляти не однотипні вироби, які відмінні за формою та компонуванням. практикувати на заняттях трудового навчання колективне обговорення індивідуальних творчих завдань. При такій організації праці на розвиток творчих здібностей учнів впливає ряд суб'єктивних факторів. Колектив спонукає учня до більш активної діяльності. Колективне обговорення індивідуальних завдань сприяє підвищенню мотивації та уваги учнів до виконання своїх творчих завдань. При цьому особливу увагу треба звертати на розвиток самостійності творчих здібностей учнів, бо через творчість найбільш повно проявляються професійні інтереси і нахили учнів.